

SOSYAL BİLGİLER 7

İNFOGRAFIK DERS NOTLARI

Zeki DOĞAN

www.sosyalciniz.net

BİLMEN

LAZIM !

İletişim:

Duygu, düşünce ve bilgilerin
her türlü yolla başkalarına aktarılmasına iletişim denir.

sosyalciniz.net

**Konuşmamız, susmamız, yüz ifadelerimiz,
oturuş biçimimiz,
iletişim kurmak için yaptığımız bazı davranışlardır.
Ağzımızdan çıkan sesler, çizdiğimiz resimler,
konuştuğumuz dil, kullandığımız yazı
ve yazı araç gereçleri
iletişim kurmamıza yardımcı olur.**

Zeki DOĞAN – sosyalciniz.net

BİLMEN

LAZIM !

Kullandığımız yöntem ve araçlara göre iletişim üçe ayrılır.

sosyalciniz.net

Sözlü İletişim: **Konuşarak** kurduğumuz iletişimdir. Yüz yüze ya da toplantılarda yaptığımız konuşmalar, telefonla yaptığımız görüşmeler birer sözlü iletişimdir.

Yazılı İletişim: **Yazıyı kullanarak** gerçekleştirdiğimiz iletişimdir. Mektuplar, faks mesajları, elektronik postalar, sosyal medya mesajları yazılı iletişime örnektir.

Sözsüz İletişim: Beden hareketleri, jestler, mimikler, ses tonu, fiziksel görüntü ve kıyafetler sözsüz iletişimi yansıtan unsurlardır.

Zeki DOĞAN – sosyalciniz.net

İLETİŞİMİN ÖĞELERİ

Zeki DOĞAN – sosyalciniz.net

Duygu, düşünce ve bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılmasına iletişim denir.

www.sosyalciniz.net

İLETİŞİM ÇEŞİTLERİ

1

SÖZLÜ İLETİŞİM

Konuşarak kurduğumuz iletişimdir. Yüz yüze ya da toplantılarda yaptığımız konuşmalar, telefonla yaptığımız görüşmeler birer sözlü iletişimdir.

2

YAZILI İLETİŞİM

Yazıyı kullanarak gerçekleştirdiğimiz iletişimdir. Mektuplar, faks mesajları, elektronik postalar, sosyal medya mesajları yazılı iletişime örnektir.

3

SÖZSÜZ İLETİŞİM

Beden hareketleri, jestler, mimikler, ses tonu, fiziksel görüntü ve kıyafetler sözsüz iletişimi yansıtan unsurlardır.

 sosyalciniz.net

 SosyalBilgilerÖğretmenleri

 ZekiDOĞANSosyalciniz

BEN DİLİ

- Kişinin kendi duygu ve düşüncelerini ifade ederek konuşmasıdır.
- "Ben" ile başlar ya da "ben" ile biter.
- İletişim engeli oluşturmaz.
- Karşıımızdakiinin davranışlarını hedef alır.

Örnek:

Bugün seni derste görmeyince meraklandım.
Derslerini aksatmana üzülüyorum.

SEN DİLİ

- Karşıımızda insanın kişiliğini hedef alan konuşma biçimidir.
- "Sen" ile başlar ya da "sen" ile biter.
- İletişim engeli oluşturur.
- Yargılar, suçlar, eleştirir.

Örnek:

Bugün yine derste yoktun?
Derslerine hiç çalışmıyorsun!

İLETİŞİMİN GÜCÜ

Hazırlayan
Zeki DOĞAN

Osmanlı Devleti Kavramlar-1

Zeki DOĞAN – sosyalciniz.net

Divan-ı Hümayun

Osmanlı Devletinde
devlet işlerinin
görüşülerek
karara bağlandığı
yere
Divan-ı Hümayun
denilirdi.

(Danışma Meclisi)
(Bakanlar Kurulu)

Reaya

Osmanlı Devletinde
yönetime katılmayan,
askerî sınıf
dışında kalan,
geçimini
tarım ve ticaretle
sağlayan
halka
reaya
denilirdi.

Gaza

İslam dinini korumak
ve yaymak amacıyla
Müslüman olmayanlara
karşı
yapılan **kutsal savaşa**
gaza denir.
Katılanlara **gazi** denir.
Bu savaşta ele geçirilen
mallara
ganimet denir.

Osmanlı Devleti Kavramlar-2

Zeki DOĞAN – sosyalciniz.net

Devşirme Sistemi

Osmanlı Devletinde,
Hristiyan ailelerden
alınan **çocukların,**
özel bir eğitimle
yetiştirilerek,
başarı düzeylerine göre
devletin
çeşitli kademelerinde
ya da
orduda
görevlendirilmelerine
dayanan
sistemdir.

Tımar Sistemi

Osmanlı Devletinde
toprakların
askerî ve ekonomik
amaçlarla
değerlendirilmesine
tımar sistemi
denir.
Bazı
devlet görevlilerine
ve askerlere
maaş karşılığı olarak
toprak
verilmiştir.

Millet Sistemi

Osmanlı Devleti'nin,
hakimiyetinde
bulunan toplulukları
din ya da
mezhep esasına
göre örgütleyerek
yönetme biçimine
"millet sistemi"
denilmiştir.
Örneğin
Ortodoks Hristiyanlar
bir millet
kabul edilmiştir.

Osmanlı Devleti Kavramlar-3

Zeki DOĞAN – sosyalciniz.net

İskan Politikası

Osmanlı Devleti'nin, Balkanlarda fethettiği toprakları Türkleştirmek ve İslamlaştırmak için, Anadolu'daki göçebe Türkmenleri yeni fethettiği bölgelere yerleştirmesidir.

İskan politikası Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda kalıcı olmasını sağlamıştır.

İstimalet Politikası

Osmanlı Devletinin Balkanlarda fethettiği yerlerdeki halka uyguladığı hoşgörülü ve ılımlı yönetim politikasıdır.

Bu politikanın amacı fethedilen topraklardaki insanların devlete olan bağlılıklarını güçlendirmektir.

Gaza ve Cihat Politikası

Osmanlı Devleti, yaptığı fetihlerde İslam dinini korumayı ve yaymayı amaçladığı için özellikle Bizans ve Balkanlar üzerine (batıya) seferler yapmıştır.

Buna gaza ve cihat politikası denir.

 sosyalciniz.net

 SosyalBilgilerÖğretmenleri

 ZekiDOĞANSosyalciniz

OSMANLI DEVLETİ KURULUŞ DÖNEMİ PADİŞAHLARI

Zeki DOĞAN – Sosyal Bilgiler Öğretmeni

OSMAN BEY (1281-1324)

Devletin kurucusu olan + Bizans İmp. ile Koyunhisar Savaşını yapan + Bilecik'i başkent yapan + İlk Osmanlı parasını basan

ORHAN BEY (1324-1362)

Bursa'yı başkent yapan + Bizans İmp ile Maltepe Savaşını yapan + Çimpe Kalesini alan + İlk düzenli orduyu kuran + Divan Teşkilatını kuran + İlk medreseyi açan + Osmanlıyı donanma sahibi yapan (Karesioğulları)

I.MURAT (1362-1389)

Edirne'yi başkent yapan + Haçlılarla yaptığı Sırpsındığı + Çirmen + I. Kosova Savaşlarını kazanan + Yeniçeri Ocağı + Topçu Ocağı + Devşirme Sistemi + Tımar Sistemi + Kazaskerlik + Defterdarlık gibi çalışmalar yapan

I.BAYEZIT(Yıldırım) (1389-1402)

İstanbul'u ilk kez kuşatan + Anadolu Hisarını yapan + Niğbolu Savaşını kazanan + Anadolu Türk siyasi birliğini ilk kez sağlayan + Ankara Savaşını kaybeden

I.MEHMET(Çelebi) (1413-1421)

Kardeşleri arasındaki mücadeleyi kazanarak Fetret Devrine son veren + Osmanlıyı dağılmaktan kurtaran + Venediklilerle ilk deniz savaşını yapan + Osmanlının ikinci kurucusu

II.MURAT (1421-1451)

Macarlarla Edirne-Segedin Antlaşmasını yapan + 2 kez tahta geçen + Varna ve II.Kosova Savaşlarını kazanan + Türkleri kesin olarak Balkanlara yerleştiren

 sosyalciniz.net

 SosyalBilgilerÖğretmenleri

 ZekiDOĞANSosyalciniz

İskân Politikası -1

İskân, insanların belli bir bölgede yaşamaları için planlı olarak yerleştirilmesidir.

Osmanlı Devleti, **Balkanlarda fethettiği toprakları Türkleştirmek ve İslamlaştırmak için** iskân politikası uygulamış, **Anadolu'daki göçebe Türkmenleri yeni fethettiği bölgelere yerleştirmiştir.**

İskan Politikası - 2

* İskân edilerek Balkanlara yerleştirilen Türklerin; ihtiyaçları devlet tarafından karşılanır, verimli tarım toprakları verilir ve belli bir süre vergi alınmazdı. (Amaç iskân faaliyetini Türkler arasında teşvik etmektir)

* Buna karşılık göçmenlerin yerleştirildikleri yerlerden izinsiz olarak ayrılmalarına da müsaade edilmezdi.

* Ayrıca iskân politikasıyla birbirine ve devlete düşman olan toplulukların, düzeni bozmaya yönelik hareket edenlerin sürgün edilmesi sağlanarak devletin otoritesi güçlendirilmeye çalışılmıştır.

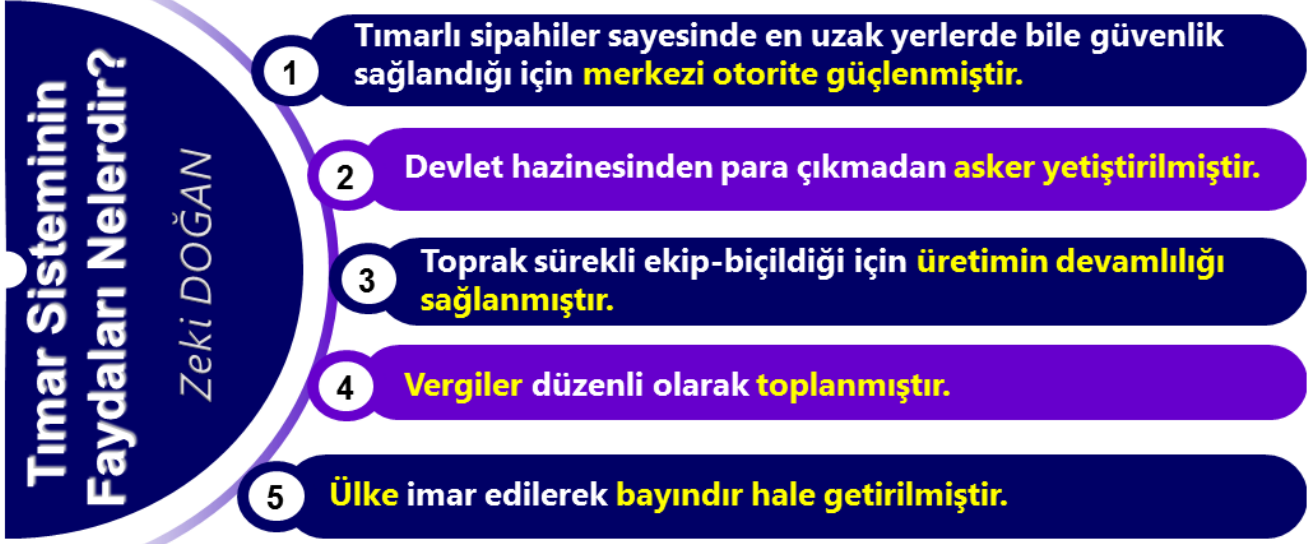
İskân politikası sayesinde;

- * Fethedilen yerlerde Türk nüfusu artmış ve Türk-İslam kültürü yayılmıştır.
- * **Balkanların Türkleşmesi ve İslamlaşması sağlanarak buralarda uzun yıllar kalıcı egemenlik kurulmuştur.**
- * **Boş ve verimsiz araziler tarıma açılarak üretim ve vergi gelirleri artmıştır.**
- * Anadolu'da konargöçer yaşayarak devletin vergi almakta zorlandığı ve güvenlik sorunu çıkardığı göçebe Türkmenlerin bazıları Balkanlara yerleştirilmiştir.
- * **Müslüman-Türk nüfusu Balkanlarda artırılarak devlete isyan hareketlerinin önüne kısmen de olsa geçilmiştir.**

TIMAR SİSTEMİ

Osmanlı Devletinde, toprakların **askerî** ve **ekonomik** amaçlarla değerlendirilmesine **timar sistemi** denir.

DİVAN-I HÜMAYUN

Osmanlı Devletinde devlet işlerinin görüşüldüğü ve karara bağlandığı yönetim organıdır.

Sadrazam (veziriazam) Başbakan	Padişahın vekili ve yardımcısıdır. Padişahın mührünü taşırdı. Divan toplantılarına başkanlık eder, padişah sefere katılmadığı zaman ordunun komutanlığını yapardı.
Vezirler (Devlet Bakanları)	Daha çok askerî ve siyasi işlerden sorumluydular. Devlet idaresinde veziriazama yardım ederlerdi.
Kazasker (Eğitim ve Adalet Bakanı)	Divan toplantılarındaki büyük davalara bakar, kadıların ve müderrislerin atamalarını yapardı.
Defterdar (Maliye & Ekonomi Bakanı)	Bütçenin hazırlanması ve devletin diğer mali işlerinden, gelir ve giderlerin hesaplanmasından sorumludur.
Nişancı (Hükümet Sözcüsü)	Divan toplantılarında alınan kararlara ve diğer belgelere padişahın imzasını (tuğra) çekmekle görevlidir. Ayrıca fethedilen yeni toprakların gelirlerine göre devlet görevlilerine dağıtımını yapardı.
Şeyhülislam (Diyamet İşleri Başkanı)	Divan toplantılarında alınan kararların dine uygun olup olmadığına karar verirdi.

'Ya ben İstanbul'u alırım, ya İstanbul beni.'

Fatih Sultan Mehmet Han

İstanbul'un Fethinin Nedenleri

Hazırlayan: Zeki DOĞAN

- 1** Bizans'ın, Osmanlı şehzadelerini ve Anadolu beyliklerini Osmanlıya karşı kışkırtması *(siyasi neden)*
- 2** Bizans'ın, Avrupa devletlerini Osmanlıya karşı kışkırtarak Haçlı orduları kurması *(siyasi neden)*
- 3** Bizans'ın, Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü bozması ve Osmanlı Devleti için sürekli tehdit oluşturması *(siyasi neden)*
- 4** İstanbul'un stratejik konumda olması ve önemli ticaret yolları üzerinde bulunması *(coğrafi - ekonomik neden)*
- 5** Peygamber efendimizin(s.a.v) İstanbul'un fethi ile ilgili hadisinin II. Mehmet'i fetih için teşvik etmesi *(dinî neden)*

İstanbul'un Fethinin Türk Tarihi Açısından Sonuçları

Hazırlayan: Zeki DOĞAN

1

Osmanlı Devleti imparatorluk hâline geldi ve İstanbul devletin yeni başkenti oldu.

2

Osmanlı Devleti toprak bütünlüğüne kavuştu.

3

İstanbul Boğazı ve Karadeniz ticaret yolu Osmanlı Devleti'nin denetimine geçti.

4

Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi sona erdi, Yükselme Dönemi başladı.

5

II. Mehmet'e "Fatih" unvanı verildi.

İstanbul'un Fethinin **Dünya Tarihi** Açısından Sonuçları

Hazırlayan: Zeki DOĞAN

1

Bizans (Doğu Roma) İmparatorluğu yıkıldı. (siyasi sonuç)

2

Orta Çağ sona erdi, Yeni Çağ başladı.

3

Karadeniz ticaret yolunun Osmanlıların eline geçmesi Avrupalıların Coğrafi Keşifleri başlatmalarında etkili oldu. (ekonomik sonuç)

4

İstanbul'un fethinden sonra İtalya'ya yerleşen bilim adamları Avrupa'da Rönesans'ın başlamasında etkili oldular. (kültürel sonuç)

5

Kale ve surların top gülleleriyle yıkılabileceğinin anlaşılması, Avrupa'da feodalite (derebeylik) rejiminin yıkılmasında ve mutlak krallıkların güçlenmesinde etkili oldu. (siyasi sonuç)

Fatih Sultan Mehmet Dönemi (1451-1481)

Hazırlayan: Zeki DOĞAN

1 İstanbul alınarak başkent yapıldı. Bizans İmparatorluğu'na son verildi.

2 Karadeniz'de Amasra, Sinop, Trabzon ve Kırım fethedildi. (İpek Yolu)

3 Ege Denizi'nde İmroz, Limni, Bozcaada, Taşoz gibi adalar fethedildi.

4 Doğu Anadolu'da Akkoyunlu Devleti ile yapılan Otlukbeli Savaşı kazanıldı.

5 Balkanlarda Eflak, Boğdan, Arnavutluk, Mora Yarımadası ele geçirildi.

Fatih döneminde devletin yönetim merkezi olan **Topkapı Sarayı** yaptırılmış,
Sahn-ı Seman Medreseleri kurulmuş ve **ilk altın para** bastırılmıştır.

Osmanlı fetihlerinin kalıcı olmasında etkili olan teşkilatlar

Hazırlayan: Zeki DOĞAN

**Abdalan-ı Rum
(Dervişler)**

Askerlerden önce fethedilecek bölgeye gidip insanların gönüllerini kazanmaya çalışan gönüllü insanlara derviş manasına gelen **abdâl** veya **Abdalân-ı Rum** denilmiştir

**Ahiyan-ı Rum
(Ahiler)**

Esnaflardan oluşan ve Anadolu'nun Türkleşip İslamlaşmasında etkili olan **meslek teşkilatıdır**.

**Gaziyan-ı Rum
(Gaziler ve Alpler)**

Gaza ve cihat anlayışını devam ettirmek için **gazilerden ve alperenlerden** oluşan teşkilattır.

**Bacıyan-ı Rum
(Kadınlar)**

Anadolu **kadınlarının** gerektiğinde düşmanlara karşı vatanı savunması için kurduğu teşkilattır.

Yavuz Sultan Selim Dönemi (1512-1520)

Hazırlayan: Zeki DOĞAN

- Doğu Anadolu'da güvenliği sağlamak için **Safevi Devleti** (İran) üzerine sefer düzenledi. **Çaldıran Savaşı**'nda Şah İsmail yenilgiye uğratıldı. (1514)
 - Böylece **Doğu sınırlarımız güvenlik altına alındı.**
- Maraş çevresinde bulunan **Dulkadiroğulları** ile **Turnadağ Savaşı** yapıldı. (1515) Dulkadiroğulları Beyliğine son verildi.
 - Böylece **Anadolu Türk siyasi birliği kesin olarak sağlandı.**
- Osmanlı Devleti'nin güney sınırlarını ihlal eden **Memlûk Devleti** üzerine Mısır Seferi olarak adlandırılan iki sefer düzenlendi.
 - **Mercidabık Savaşı** (1516) ile **Suriye ve Filistin Osmanlı topraklarına katıldı.**
- **Rıdaniye Savaşı** (1517) ile **Memlûk Devletine** son verildi. Böylece;
 - **Mısır Osmanlı topraklarına katıldı.** (siyasi)
 - **Baharat Yolu Osmanlıların denetimine girdi.** (ekonomik)
 - **Halifelik ve kutsal emanetler Osmanlıların eline geçti.** (dini)
- ❖ Osmanlı Devleti, Yavuz Sultan Selim döneminde genellikle doğu ve güney yönünde genişlemiştir.

Kanuni Sultan Süleyman Dönemi (1520-1566)

Hazırlayan: Zeki DOĞAN

1

Osmanlı Devleti'nde **en uzun süre tahtta kalan padişah**tır. (46 yıl)
Yaptığı kanunlardan dolayı kendisine **Kanuni** unvanı verilmiştir.

2

Doğuda ve batıda sınırları genişleyen **Osmanlı Devleti** siyasi ve askeri olarak **en parlak dönemini yaşamıştır**.

3

Belgrad fethedilmiş (1521), **Mohaç Meydan Savaşı** (1526) ile Macaristan Osmanlı topraklarına katılmıştır.

4

Akdeniz ticaretini canlandırmak ve Avrupa Hristiyan birliğini bozmak için **Fransa'ya kapitülasyonlar verilmiştir**.

5

Safeviler (İran) üzerine 3 sefer yapılarak **Doğu sınırları güvence altına alınmıştır**.

6

Akdeniz'in güvenliğini sağlamak için **Rodos adası** alınmış (1522), **Preveze Deniz Savaşı** (1538) ile **Akdeniz bir Türk gölü haline getirilmiştir**.

7

Ömrünün çoğu seferlerde geçmiş ve Zigetvar Seferi sırasında vefat etmiştir. (1566)

Yeniçağ'da Avrupa'nın ilerlemesini sağlayan gelişmeler

Hazırlayan: Zeki Doğan

Kavramlarla Avrupa'da Uyanış

Zeki DOĞAN – sosyalciniz.net

Pusula

Yeni ticaret yolları bulmak
Bartelmi Diaz, Kristof Kolomb
Hint Deniz Yolu
Sömürgecilik
Yeni yerler, yeni kıtalar
Zenginleşen Avrupa
Burjuva sınıfı
Osmanlı zarar etti
Rönesansa zemin...

Aklın ön plana çıkması

Akılcılık bilimsellik
Pozitif düşünce
Deney ve gözlem
Bilimsel çalışmalar
Newton, Galileo
J. J. Rousseau, Montesquieu
Bilimsel çalışmalar Sanayi İnkılabına...
Düşünce özgürlüğü Fransız İhtilaline...

Coğrafi Keşifler

Aydınlanma

Çağı

Rönesans

Reform

Kağıt ve matbaa
Yeniden doğuş
Edebiyat, bilim, güzel sanatlar
İtalya da başladı
Leonardo da Vinci
Mikel Anj, Rafaello
Cervantes, Shakespeare
Skolastik düşünce zayıfladı
Reforma zemin...

Düzeltilme, yenileme
İncilin tercüme edilmesi
Katolik Kilisesinde bozulma
Endülüjans, aforoz
Martin Luther
Almanya'da başladı
Yeni mezhepler
(Protestanlık-Kalvenizm)
Mezhep savaşları
Laik eğitim

Avrupa'da Uyanış Kavramları-2

Zeki DOĞAN
sosyalciniz.net

- 1789 Fransa
- Halk ayaklanması
- Monarşi/kırallık yönetimi yıkıldı
- Yeniçağ sona erdi Yakınçağ başladı
- Adalet-eşitlik-özgürlük-millî irade
- Milliyetçilik akımı

- Azınlık isyanları
- Bağımsızlık hareketleri
- Çok uluslu devletlerin yıkılması
- Osmanlı Devleti olumsuz etkilendi
- I. Dünya Savaşına zemin hazırladı

- İngiltere
- James Watt
- Buhar gücü ile çalışan makineler
- Teknolojik gelişmeler
- Fabrikalar
- Ucuz ve seri üretim

- Pazar arayışı
- Hammadde ihtiyacı
- Sömürgecilik/ekonomik rekabet
- İşçi sınıfı/sendikalar
- Köyden kente göç/Şehirleşme
- Osmanlı Devleti olumsuz etkilendi
- Lonca teşkilatı çöktü
- I. Dünya Savaşına zemin hazırladı

TÜRK-İSLAM BİLGİNLERİ-2

Zeki DOĞAN – sosyalciniz.net

Astronomi, matematik, coğrafya
Dünyanın çapı
Jeodezi
Dünyanın döndüğü fikri

Fizik, matematik
Optik
Gözlük, mercek

Astronomi, mühendislik
İlk planör
İlk uçan insanlardan

Mukaddime
Sosyoloji
Tarih felsefesi

Coğrafya
İlk Türkçe coğrafya kitabı
Cihannüma

Astronomi
İstanbul Rasathanesi
Osmanlı Devletindeki ilk rasathane

www.sosyalciniz.net

TÜRK-İSLAM BİLGİNLERİ-1

Zeki DOĞAN – sosyalciniz.net

Mekanik mühendisliği
İlk robotu
Güneş saati
Su ile çalışan aletler

Matematik ve astronomi
Ayasofya Medresesi
Güneş saati
İstanbul'un enlem ve boylamı

Felsefe
Muallimi Sani (İkinci öğretici)
Rebab (müzik aleti)

Matematik, astronomi
Cebir bilimi
"0" (sıfır) rakamı
"x" simgesi

Tıp
Canlı mikropların keşfi
Tıp Kanunu (El-Kanun fit Tıp)
Avicenna

Denizci, haritacı, coğrafyacı
Dünya haritası
Kitabı Bahriye

www.sosyalciniz.net